

Wakolosai

Wakolosai inaonyesha utoshelevu na ukuu wa Kristo juu ya ulimwengu wote, huku ikiionya jumuiya kuhusu desturi na nguvu zinazoweza kuondoa kitovu hicho.

Ujenzi upya wa historia kwa tafsiri. Kuondoka huku kumejengwa upya. Kuonyesha barua moja kunaepuka kudai kuwa Filemoni ilipelekwa katika ujumbe uleule.

Tarehe · Kiwango cha uhakika: Yanayokadiriwa kutokana na ushahidi takriban 60–62 BK

Kipindi cha Brown kwa Rumi ni mwaka 61–63 BK; Efeso na Kaisaria zinabaki kuwa maeneo yanayowezekana ya kifungo, na uandishi wa Paulo mwenyewe unajadiliwa.

Kabla na baada

- karibu 59/60 BK** Dhoruba na kuvunjika kwa meli: wote 276 wanaokoka; kisha kung'atwa na nyoka na kuponya watu Melita.
Melita · Yaliyothibitishwa
- karibu 60 BK** Kutoka Melita anafika Italia na kupanda Barabara ya Apio kuelekea Rumi; ndugu wanakuja kumlaki.
Melita → Sirakusa → Regio → Puteoli → Soko la Apio → Mikahawa Mitatu → Rumi · Yaliyothibitishwa
- karibu 60–62 BK** Matendo inaishia huku Paulo akiwa chini ya ulinzi nyumbani Rumi. Kuweka barua za kifungoni katika kipindi hiki kimapokeo ni ujenzi upya wa matukio, si dai la Matendo.
Rumi · Yaliyothibitishwa
- karibu 60–62 BK** Filemoni inasema Paulo anamrudisha Onesimo kwa Filemoni. Majina yanayolingana na Wakolosai huashiria uhusiano, lakini hayathibitishi kupelekwa pamoja, njia iliyokamilika au mji wa kifungo.
· Yanayokadiriwa kutokana na ushahidi
- karibu 60–62 BK** Waefeso inaeleza kuunganishwa na Kristo na umoja wa Wayahudi na watu wa mataifa. Kuandikwa moja kwa moja na Paulo, walengwa na mahali pa kifungo vinabishaniwa.
· Yanayokadiriwa kutokana na ushahidi
- karibu 60–62 BK** Wafilipi inaeleza kifungo kama njia ya kuendelea injili na ina wimbo kuhusu Kristo. Mji wa kifungo unabishaniwa.
· Yanayokadiriwa kutokana na ushahidi

Yanayothibitishwa na maandishi

Yaliyothibitishwa

Wakolosai inaonyesha utoshelevu na ukuu wa Kristo juu ya ulimwengu wote, huku ikiionya jumuiya kuhusu desturi na nguvu zinazoweza kuondoa kitovu hicho.

Walengwa ni kanisa la Kolosai, linalojulikana kupitia Epafra na kuandikiwa kama jumuiya ya waumini.

Ujenzi upya mkuu wa historia

Rumi, karibu mwaka 60–62 BK, ndiyo mpangilio wa kimapokeo wa kifungo unaonyeshwa hapa, mara nyingi ukihusishwa na Filemoni na mtandao wa Tikiko na Onesimo katika salamu za mwisho.

Kipindi cha Brown kwa Rumi ni mwaka 61–63 BK; Efeso na Kaisaria zinabaki kuwa maeneo yanayowezekana ya kifungo, na uandishi wa Paulo mwenyewe unajadiliwa.

Usomaji mwingine wenye msingi

Baadhi ya watafiti wanahusisha Wakolosai na mfanyakazi mwenza wa karibu wa Paulo, anayetumia mawazo na mtandao wa Paulo.

Iwe barua imetoka kwa Paulo mwenyewe au la, muktadha wa kuwekwa chini ya ulinzi unaweza kuwekwa huko Efeso au Kaisaria badala ya Rumi.

Mpango wa kufundisha wa dakika kumi

- Wakolosai inaonyesha utoshelevu na ukuu wa Kristo juu ya ulimwengu wote, huku ikiionya jumuiya kuhusu desturi na nguvu zinazoweza kuondoa kitovu hicho.
- Mpangilio wa kimapokeo unaweka Wakolosai pamoja na Filemoni karibu na kifungo cha Rumi, kabla ya ujenzi upya wa historia wa baada ya Matendo unaotumiwa kwa barua za kichungaji.
- Rumi, karibu mwaka 60–62 BK, ndiyo mpangilio wa kimapokeo wa kifungo unaonyeshwa hapa, mara nyingi ukihusishwa na Filemoni na mtandao wa Tikiko na Onesimo katika salamu za mwisho.
- Baadhi ya watafiti wanahusisha Wakolosai na mfanyakazi mwenza wa karibu wa Paulo, anayetumia mawazo na mtandao wa Paulo.

Maandishi ya msingi

Warumi hadi Filemoni, Swahili Union Version, 1997. Swahili Union Version (SUV), © 1952, 1997 Bible Society of Tanzania and Bible Society of Kenya. All rights reserved. Vifungu huonyeshwa hapa kwa marejeo tu, bila maandishi ya Biblia.

Matendo 7–28, Swahili Union Version, 1997. Swahili Union Version (SUV), © 1952, 1997 Bible Society of Tanzania and Bible Society of Kenya. All rights reserved. Vifungu huonyeshwa hapa kwa marejeo tu, bila maandishi ya Biblia.

Vyanzo

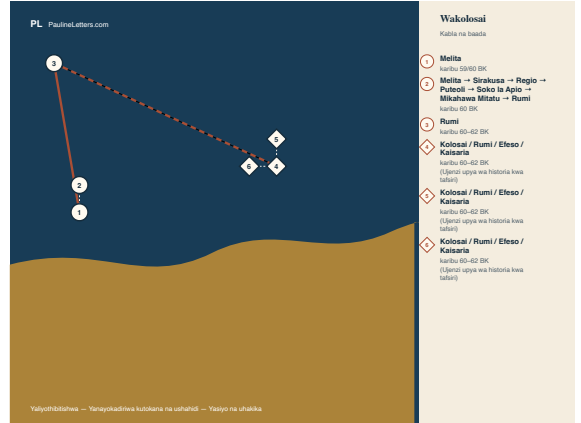
Raymond E. Brown, An Introduction to the New Testament (Doubleday, 1997). — Sura 27, “Wakolosai”, “Uchambuzi wa jumla wa ujumbe”
Brown anatoa muhtasari wa hoja na mazingira ya barua.

Jerome Murphy-O'Connor, Paul: A Critical Life (Oxford University Press, 1996). — Sura 1, “Mfumo wa mpangilio wa matukio”, “Ushahidi kutoka barua za Paulo” na “Ushahidi kutoka Matendo”

Murphy-O'Connor anaeleza kwa nini mpangilio wa matukio lazima upime barua na Matendo bila kuchukulia mojawapo kuwa ratiba kamili.

Marejeo ya Biblia pekee yameonyeshwa; maandishi ya vifungu vya Biblia hayajajumuishwa.

<https://paulineletters.com/sw/explore/colossians>

Maswali ya majadiliano

Kwa nini barua hii iliandikwa?

Ni nini chenye uhakika, na wasomaji makini wanatofautiana wapi?